

102/3

KISWAHILI

FASIHI

KARATASI YA 3

JULAI /AGOSTI 2014

MUDA : SAA 2 ½

MTIHANI WA MWIGO WA KAUNTI NDOGO YA NYAMIRA
Hati ya kuhitimu kisomo Sekondari Kenya(KCSE)

102/3

Kiswahili

Karatasi ya 3

Saa 2 ½

MAAGIZO:

- Andika **jina lako** na **nambari yako** katika nafasi ulizoachiwa hapo juu
- Jibu maswali **manne pekee**.
- Swali la **kwanza ni lazima**.
- Maswali hayo mengine matatu yachaguliwe kutoka sehemu nne zilizosalia yaani; (Riwaya, Hadithi fupi, Tamthiliai na, fasihi simulizi).
- **Usijibu** maswali mawili kutoka sehemu moja
- Kila swali lina alama **20**

KWA MATUMIZI YA MTAHINI :-

Swali	Upeo	Alama
1	20	
2	20	
3	20	
4	20	
Jumla	80	

Karatasi hii ina kurasa 3 zilizopigwa chapa. Watahiniwa ni lazima waangalie kama kurasa zote za karatasi hii zimepigwa chapa sawasawa na kuwa maswali yote yamo

SEHEMU YA A: USHAIRI

SWALI LA LAZIMA

1. *Soma shairi kisha ujibu maswali yafuatayo*

Walimwengu nambieni,
Mie nipate fahamu
Hawamo vijana wetu
Meingilia yapi mambo,
Hulkazo hawa wana, tewengu zatia waj,
Sampuli ya hivi vikembe,
Lipi jama nelimisha

Watembea kwa vihindo
Mirindimo ardhi tia,
Ole wako kikutana, nao hawa masultani,
Takupita ja risasi, vikumbo nusura upigwe,
Wanadi maisha ni shoti
Wapapie kwa haraka

Viatu vya chuchumia, ati mbingu wafikila,
Magotini vyabisha hodi, waungwana waole,
Vishati vya kuninginia,
Matumboni ja kima,
Waso haya wana haa,
Wana mji wao ati,

Kikutana nao njinai,
Manywele taambani, maashiki wa rasta,
Bbmal waabudu, ndio jagina wao wana,
Ziki lao la kisasa, lashangaza weni waja,
Sautiyo maskio,
Kusikiza ole wako, tajipata umepokewa,

Na hapa jahazi, langu ufukoni lafikile,
Enyi vijana pilika,
Ya kisasa kufuata,
Bila hadhari si haki,
Tuchuje yenye tijara,
Ya izara tupuzite,
Heshima tudumishe, tamaduni tuienzi.

Maswali

- (a) Kwa kutoa mifano, eleza mambo mshairi analalamikia (al.3)
- (b) Eleza ukitoa mifano namna utungo huu umezingatia kaida za ushairi kimuundo (al.3)
- (c) Andika mfano moja wa (al.4)
- (i) Mstari mishata
- (ii) Mstari kifu
- (d) Eleza namna uhuru wa ushairi unavyodhihirika katika utungo huu
- (e) Andika ubeti wan ne kwa lugha tutumbi (al.4)
- (e) Andika toni ya shairi hii (al.2)
- (i) Libasi
- (ii) Tijara

SEHEMU YA B: RIWAYA

KIDAGAA KIMEMWOZEA- KEN WALIBORA

Jibu swali la pili au la tatu

2. Dhuluma ni jambo la kawaida katika jumuiya ya kidagaa kimemwozea. Jadili (alama.20)
3.unaa.....seema mimiiiiiii sipakui ?.....wataka mimi nipike ?
Ehee ? Ati mimi nalaza damu ? Wewe unaiamsha damu ?
- (a) Fafanua muktadha wa dondoo hili
- (b) Eleza mbinu zozote tatu za lugha zilizotumika katika dondoo hili (alama.6)
- (c) Jadili ufaafu wa anwani kwa kurejelea mnenaji (alama.10)

SEHEMU YA C. TAMTHILIA

MSTAHIKI MEYA-TIMOTHY AREGE

Jibu swali la 4 an 5

4. “Ninalotaka kusema ni kwamba sikumbuki kushiriki.....ongezeko hilo.....
(a) Eleza muktadha wa dondoo hili (alama.4)

- (b) Eleza matokeo ya mazungumzo haya (alama.6)
- (c) Onyesha jinsi onezeko hili linadhiri taa ya viongozi katika baraza la cheneo (alama.10)
5. Eleza namna asasi zifuatazo zinavyoendeleza maovu dhidi ya umma (alama.20)
- (i) Dini
- (ii) Nchi za magharibi
- (iii) Baraza la mji
- (iv) Idara ya polisi

SEHEMU YA D-HADITHI FUPI

DAMU NYEUSI-KEN WALIBORA S.A MOHAMMED

Jibu swali la 6 au la 7

6. Maovu katika jamii ni maudhui yasioyoshughulikia pakubwa katika diwani ya Damu Nyeusi na hadithi nyinginezo. Thibitisha kwa kurejelea
- (i) Smaki wa nchi joto
- (ii) Damu nyeusi
- (iii) Gilasi ya mwisho makaburini
- (iv) Maeko
- (v) Kanda la usufi
7. “ Alitembea kando ya barabara kwenye kijia cha wapiti njia huku akinyapianyapia nyapu nyapu na kupepesuka pepesu pepesu kama mlevi chakari.”
- (a) Eleza muktadha wa dondoo hili (alama.4)
- (b) Eleza sifa za anayerejelewa (alama.8)
- (c) Mhusika huyu ana umuhimu gani katika hadithi (alama.6)
- (d) Eleza mbinu mili ambazo zimetumiwa katika dondoo hili (alama.2)

SEHEMU YA E. FASIHI SIMULIZI

8. (a) Eleza maana ya ngomezi (alama.2)
- (b) Eleza sifa za ngomezi (alama.4)
- (c) Toa mifano ya ngomezi katika maisha ya kisasa (alama.4)
- (d) Maghani ni nini? (alama.4)
- (e) Fafanua maana ya vipera hivi vya fasihi simulizi
- (i) vivugo (alama.2)
- (ii) tondozi (alama.2)
- (iii) Pembezi (alama.2)
- (iv) Rara (alama.2)